

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
акредитаційної експертизи освітньо-професійної
програми «Фізична терапія»
зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація)
за першим (бакалаврським) рівнем у Сумському державному університеті

Згідно з п. 2 розділу XV Закону України «Про вищу освіту», Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 року № 978, Наказом МОНУ від 13.06.2012 р. № 689, Ліцензійними умовами надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, затвердженими Постановою КМУ № 1187 від 30.12.2015 р., та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 748-л від 29 травня 2019 р. «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія у складі:

Голова комісії:

Путров Сергій Юрійович, професор кафедри фізичної реабілітації Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор філософських наук, професор;

член комісії:

Яворський Павло Вацлавович, доцент кафедри сестринської справи Комунального вищого навчального закладу «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради, доктор медичних наук

розглянула подану Сумським державним університетом (СумДУ) акредитаційну справу та провела безпосередньо в навчальному закладі у період з 10 по 12 червня 2019 року експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності закладу вищої освіти державним вимогам щодо акредитації освітньо-професійної програми «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) за ступенем бакалавр.

У ході перевірки експертна комісія ознайомила з організацією освітнього процесу, його навчально-методичним забезпеченням, оцінила рівень знань студентів з циклу професійної підготовки навчального плану, проаналізувала науково-педагогічний потенціал, організацію наукових досліджень, перевірила стан матеріально-технічної бази університету.

За результатами експертної перевірки комісія констатує:

- перевірено наявність оригіналів засновницьких документів;
- перевірено відповідність матеріально-технічної бази університету та інформаційного забезпечення;
- розглянуто документацію щодо навчально-методичного та кадрового забезпечення;
- залучено і вивчено матеріали самоаналізу освітньої діяльності підготовки бакалавра зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація), підготовлені випускаючою кафедрою фізичної реабілітації та спортивної медицини;
- здійснено аналіз кількісних та якісних показників виконання студентами ККР, проведених випускаючою кафедрою фізичної реабілітації та спортивної медицини у процесі самоаналізу та експертною комісією;

Голова експертної комісії С.Ю. Путров

– проведено наради та співбесіди з викладачами, працівниками, студентами та студентським активом Сумського державного університету.

На підставі вивчення навчально-методичного, інформаційного, матеріально-технічного, кадрового забезпечення та визначення рівня підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) експертною комісією встановлено наступне:

1. Загальна характеристика ЗВО і спеціальності

Повна назва і адреса навчального закладу – Сумський державний університет Міністерства освіти і науки України; м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2, тел. (0542) 640-499, факс (0542) 334-058.

Університет функціонує на підставі:

- 1) Постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 1993 р. № 646 про створення СумДУ на базі Сумського фізико-технологічного інституту;
- 2) Статуту СумДУ, прийнятого загальними зборами трудового колективу, затверджено Міністерством освіти і науки України 16.06.2015 р.;
- 3) Свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи А00 № 111909 від 13.02.1998 р.;
- 4) Виписки з Єдиного Державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (ЄДРЮФОП) від 14.07.2015 р. за № 20872614;
- 5) Довідки про внесення навчального закладу до Державного реєстру вищих навчальних закладів України від 21.08.2012 р. № 19-Д-189.

СумДУ проводить освітню діяльність з підготовки здобувачів вищої освіти на підставі та у відповідності до Відомостей щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, розміщених на офіційному сайті МОН України.

Університет веде історію з 1948 року в якості відокремленого структурного підрозділу інших ЗВО, у тому числі як філії Харківського політехнічного інституту, на базі якої у 1990 році створено Сумський фізико-технологічний інститут, який у 1993 році був реорганізований у Сумський державний університет.

Очолює Сумський державний університет ректор – кандидат технічних наук, професор Васильєв Анатолій Васильович.

На сьогодні у навчальному комплексі університету навчається понад 14 тисяч осіб за різними формами навчання (освітньо-кваліфікаційні рівні та освітні ступені молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста та магістра) за 51 спеціальністю з 23 галузей знань. Здобувають освіту близько 1 400 іноземних студентів із майже 50 країн світу. В університеті передбачена можливість безперервного англомовного навчання. На базі кафедри військової підготовки СумДУ здійснюється навчання за програмою підготовки офіцерів запасу для студентів закладів вищої освіти Сумської області та інших регіонів України.

Сумський державний університет – високореєтинговий заклад вищої освіти, який посідає лідерські позиції (1-7 місця) серед українських університетів за світовими рейтингами QS World University Rankings, Webometrics, U-

Multirank, SCImago Institutions Rankings, UI GreenMetric та іншими. Університет входить до каталогів кращих дослідницьких університетів світу від Шанхайського рейтингу (Academic Ranking of World Universities) та рейтингу Times Higher Education (THE).

За кількістю призових місць у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт Сумський державний університет має найвищий показник, а за кількістю призових місць у Всеукраїнських олімпіадах з навчальних дисциплін, напрямів підготовки, спеціальностей знаходиться у лідерах серед вишів України.

До складу української збірної на XXX літніх Олімпійських іграх у Лондоні увійшли три студенти і магістранти, а на XXII зимових Олімпійських іграх у Сочі – шість студентів і магістрантів СумДУ. На цих іграх вони здобули золоті медалі у естафетній гонці з біатлону, бронзові медалі у боксі та біатлонному спринті.

Університет є активним у міжнародному академічному та науковому співробітництві, постійним партнером у спільних проектах у рамках міжнародних грантових програм Європейського союзу (Jean Monnet, Erasmus+, Horizon 2020), Програми розвитку ООН, Британської ради, Світового банку, двосторонніх наукових і дослідницьких проектах, грантах приватних фондів. Університет є членом 22 найбільш авторитетних академічних асоціацій та спільнот світу, здійснюється довгострокове співробітництво з більш ніж 220 партнерами з близько 50 країн світу. Щорічно реалізується понад 200 грантових проектів.

Підготовка фахівців зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) розпочато у 2016 році. Підготовка бакалаврів цієї спеціальності спрямовується на формування у них інтегральної компетентності: здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з порушеннями функцій органів та систем, зокрема, опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук. Об'єктом вивчення виступають рухові функції та активність людини, їх порушення та корекція з метою відновлення повноцінної життєдіяльності відповідно до бажань і потреб людини в умовах довкілля. Теоретичний зміст предметної області підготовки бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії передбачає засвоєння: знань для відновлення та запобігання втрати рухових функцій та активності людини; вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності; законодавчої бази; комунікацій у професійній сфері; основ ділового спілкування, основ ділової іноземної мови (мов); професійних компетенцій, прав та обов'язків; основних положень етики.

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія» має прикладну спрямованість. Акцент програми фокусується на фізіотерапію за напрямками порушення діяльності опорно-рухового апарату, серцево-судинної, дихальної та нервової систем. Програма підготовки бакалаврів фізичної терапії базується на інноваційних ідеях, поняттях, парадигмах, концепціях, теоріях та інших результатах сучасних наукових досліджень з проектування та використання спеціальних технологій, аналізу розвитку сфери охорони здоров'я, зокрема в

фізичній терапії ерготерапії, у межах яких можлива подальша професійна кар'єра або продовження навчання для здобуття освітнього ступеня магістра.

Висновок

Представлена на акредитаційну експертизу правова, навчальна та методична документація є достовірною, повною за обсягом та відповідає діючим акредитаційним вимогам Міністерства освіти і науки України.

2. Формування контингенту студентів

В університеті підготовка здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» здійснюється в межах спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) відповідно до Відомостей щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, розміщених на офіційному сайті МОН України (ліцензовані обсяги спеціальності складають – 100 осіб без урахування термінів навчання).

Формування контингенту студентів здійснюється відповідно до «Правил прийому до Сумського державного університету», розроблених на підставі «Умов прийому до вищих навчальних закладів України» та згідно з ліцензованими обсягами підготовки здобувачів.

Для реалізації профорієнтаційної роботи в університеті діє мережа підготовчих курсів та профільних класів з підготовкою за інтегрованими навчальними планами, працює підготовче відділення для іноземних громадян, учнівська молодь залучається до наукової, спортивної та культурно-масової роботи в університеті.

Накопичений багаторічний досвід співробітництва із різними установами, закладами та підприємствами ефективно використовується університетом при формуванні змісту освіти. У СумДУ запроваджено новий інноваційний механізм формування та моніторингу освітніх програм за участі Експертних рад роботодавців за всіма бакалаврськими та магістерськими програмами. З метою інтеграції практичної діяльності у освітньо-науковий процес діють філії та клінічні бази кафедр у лікувально-профілактичних закладах, організаціях та установах регіону. На базі потужних підприємств регіону діють навчально-науково-виробничі комплекси. Працюють спільні з профільними підприємствами навчально-наукові центри та лабораторії.

Постійно здійснюється моніторинг потреби у випускниках відповідного профілю на підприємствах, в установах, закладах і організаціях м. Суми та області. З урахуванням особливостей попиту у фахівців розробляються теми кваліфікаційних робіт та тематика науково-дослідної роботи студентів.

Профорієнтаційна роз'яснювальна робота, що проводиться серед учнів і студентів різних закладів освіти, дає можливість орієнтувати до вступу в університет добре підготовлених випускників цих закладів. Профорієнтаційна робота проводиться під час районних та обласних олімпіад, зустрічей з учнями старших класів шкіл та коледжів. Традиційно у жовтні місяці проводиться день

відкритих дверей медичного інституту, у квітні – університету, коли абітурієнти мають змогу докладно ознайомитися зі змістом підготовки зі спеціальності та умовами навчання.

Якісні і кількісні показники прийому студентів наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Кількісні та якісні показники формування контингенту здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр за освітньою програмою «Фізична терапія» спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація)

№ з/п	Показники	Роки ¹⁾			
		2016	2017	2018	2019
1	Ліцензований обсяг спеціальності ²⁾ :				
	за ступенем «бакалавр»	100	100	100	100
	за ступенем «магістр»	-	-	-	-
	за ступенем «доктор філософії»	-	-	-	-
2	Прийом студентів за освітньою програмою, всього	63	51	74	-
	з них:				
2.1	денної форми навчання:	63	51	74	-
	- з нормативним терміном навчання	34	32	54	-
	у т.ч. за держзамовленням	5	7	12	-
	- зі скороченим терміном навчання та на старші курси з нормативним терміном навчання	29	19	20	-
	у т.ч. за держзамовленням	10	15	10	-
2.2	заочної форми навчання:	-	-	-	-
	- з нормативним терміном навчання	-	-	-	-
	у т.ч. за держзамовленням	-	-	-	-
	- зі скороченим терміном навчання та на старші курси з нормативним терміном навчання	-	-	-	-
	у т.ч. за держзамовленням	-	-	-	-
3	Контингент студентів за освітньою програмою, всього	63	109 ³⁾	183	177 ⁵⁾
	з них:				
	– денної форми навчання	63	109	183	177
	в т.ч. за держзамовленням	15	38 ⁴⁾	60	61 ⁶⁾
	– заочної форми навчання	-	-	-	-
	в т.ч. за держзамовленням	-	-	-	-

Примітки:

¹⁾ – перший прийом здобувачів вищої освіти за спеціальностями Переліку 2015 року відбувся у 2016 році, у 2019 році набір на дати роботи експертної комісії не здійснено;

²⁾ – відповідно до Відомостей про право здійснення освітньої діяльності зазначено ліцензований обсяг на кожному курсі навчання;

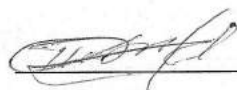
³⁾ – протягом 2016/2017 навчального року 5 осіб було відраховано за невиконання навчального плану (накази ректора СумДУ №2101-III, №0085-III, №0561-III, №1290-III);

⁴⁾ – 1 особа пільгових категорій (дитина учасника АТО) була переведена на місця державного замовлення за рахунок вакансії спеціальності 113 Прикладна математика (лист-дозвіл МОН від 01.11. 2017 р. від 1/11-11433);

⁵⁾ – протягом 2016/2017 навчального року 6 осіб було відраховано за невиконання навчального плану (наказ ректора СумДУ № 0273-III).

⁶⁾ – 1 особа пільгових категорій (дитина учасника АТО) була переведена на місця державного замовлення за рахунок вакансії спеціальності 172 Телекомунікації та радіотехніка (лист-дозвіл МОН від 27.03.2019 р. від 1/11-3117);

Голова експертної комісії

С.Ю. Путров

Викладене дозволяє зробити висновок, що СумДУ приділяє належну увагу формуванню контингенту студентів зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) за освітньою програмою «Фізична терапія» ступеня бакалавр в межах ліцензованого обсягу прийому відповідно до потреб м. Суми та Сумської області, а також інших регіонів України.

Висновок

Результати аналізу поданих матеріалів свідчать, що у СумДУ організація прийому та формування контингенту студентів проводиться у повній відповідності до чинного законодавства.

3. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Організація освітнього процесу на кафедрі фізичної реабілітації та спортивної медицини СумДУ здійснюється відповідно до вимог нормативних та інструктивних документів Міністерства освіти і науки України.

Освітньо-професійна програма бакалавра базується на компетентнісному підході, містить чітко визначені програмні результати навчання і узгоджена з вимогами Національної рамки кваліфікацій.

Концептуальні засади освітнього процесу реалізовані в базових навчальних планах стосовно переліку та змісту навчальних дисциплін, переліку кваліфікаційних знань і умінь бакалавра, розподілу навчального часу у кредитах ЄКТС. Навчальний план підготовки бакалаврів за ОПП «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) затверджений в установленому порядку та відповідає за сукупністю вимог обов'язковому змісту та ступеню підготовки.

Дисципліни, обсяг їх навчальних доручень та порядок їх вивчення, навчального плану студентів скороченого терміну навчання повністю співпадають з дисциплінами старших курсів навчального плану нормативного терміну навчання.

Організаційне та методичне забезпечення освітнього процесу з усіх навчальних дисциплін, передбачених навчальним планом бакалавра, регламентовано робочими програмами. Робочі програми кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини містять виклад конкретного змісту навчальних дисциплін, послідовність, організаційні форми вивчення, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу, інформаційні ресурси в Інтернеті. Робочі програми дисциплін щорічно переглядаються, корегуються та затверджуються у встановленому порядку. Кафедрою передбачений механізм оновлення змісту програм відповідно до змін законодавчої бази, науково-технічних досягнень, змін потреб ринку праці. У системі бібліотечно-інформаційного забезпечення університету студенти мають вільний доступ до навчально-методичного забезпечення дисциплін.

Експертна комісія встановила наявність робочого навчального плану, графіку навчального процесу, розкладу занять, розроблених робочих програм,

які містять мету і завдання курсу, перелік компетентностей і компетенцій, тематичний план, зміст курсу з темами, теми практичних, семінарських занять, перелік контрольних запитань, критерії оцінювання, перелік рекомендованої літератури, які оформлені та затверджені згідно з встановленими вимогами.

Досвід професійної діяльності студенти набувають у процесі проходження клінічної та виробничої практик, які проводяться згідно програм у провідних закладах охорони здоров'я, в установах та організаціях регіону з якими укладені угоди, зокрема, КЗ «Сумська обласна клінічна лікарня», КУ «Сумська обласна дитяча клінічна лікарня», ТОВ Санаторій «Токарі» та інші. Рекомендації замовників кадрів враховуються випускаючою кафедрою при визначенні тематики бакалаврських робіт студентів.

Після 3 курсу згідно з навчальним планом для студентів проводиться клінічна практика. Клінічна практика продовжується 3 тижні і має за мету закріплення та розширення теоретичних знань і відпрацювання і розвиток професійних вмінь. Під час практики студенти вивчають організаційну структуру закладу, відділів, їх функціональне призначення, охорону праці та безпеку життєдіяльності.

На 4 курсі студенти проходять виробничу практику протягом 4 тижнів, де вони вдосконалюють свої професійні практичні навички з дисциплін циклу професійної підготовки, таких як «Фізична реабілітація в ортопедії», «Фізична реабілітація в неврології», «Фізична реабілітація в педіатрії» та інших; підбирають матеріал для кваліфікаційних робіт. Після проходження клінічної та виробничої практики студенти готують звіт та захищають його.

Якість навчання студентів контролюється кафедрою шляхом поточних контрольних заходів, захистів курсових робіт, проведення семестрових атестаційних заходів, перевірки залишкових знань при проведенні контрольних зрізів рівня підготовки, а також шляхом анкетування студентів два рази на рік про якість забезпечення освітнього процесу. Якість підготовки бакалавра оцінюється за результатами виконання і захисту кваліфікаційних робіт бакалавра та складання комплексного іспиту. Усі кваліфікаційні роботи бакалаврів перевіряються на плагіат та розміщуються в інституційному репозитарії СумДУ.

Державна атестація на присвоєння кваліфікації здійснюється у формі комплексного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.

Організована тісна взаємодія випускаючої кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з кафедрами, які забезпечують викладання дисциплін навчального плану з циклу загальної підготовки.

Висновок

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що організація освітнього процесу та його навчально-методичне забезпечення відповідають державним акредитаційним вимогам та Ліцензійним умовам.

4. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Кадровий потенціал Сумського державного університету дозволяє проводити підготовку здобувачів вищої освіти на достатньо високому рівні.

Безпосередньо в базовому ЗВО освітньо-науковий процес забезпечують 878 штатних науково-педагогічних працівників (з яких 86 % мають вчені звання та наукові ступені – 124 докторів наук, професорів та 629 кандидатів наук, доцентів). Серед академічного складу СумДУ – академіки та член-кореспонденти НАН України, державних галузевих академій, а також закордонних та міжнародних академій, лауреати державних, міжнародних та зарубіжних нагород, відзнак та премій, почесні професори (доктори) зарубіжних університетів.

Активно здійснюється підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів. За останні три роки співробітниками СумДУ захищено 29 докторських та 194 кандидатських дисертацій.

Представниками академічного складу університету щорічно видається близько 1,5 тисячі статей, з яких близько 250 – у співавторстві зі студентами (щорічно понад 400 статей видається у зарубіжних виданнях), близько 300 найменувань навчально-методичної літератури, понад 2,5 тисячі тез доповідей (у тому числі понад 1,5 тисячі тез за участю студентів). СумДУ, за даними Державної служби інтелектуальної власності, традиційно входить до Топ-30 університетів України з найвищою винахідницькою активністю.

Серед штатного академічного складу університету понад 200 осіб мають 5 та більше публікацій, які обліковуються базами Scopus та (або) Web of Science Core Collection. Станом на жовтень 2018 року за публікаціями, які обліковуються базою даних Scopus, індекс Хірша університету становив 34 (понад 2 тисячі публікацій та більше 10,5 тисяч їх цитувань), а за публікаціями, які обліковуються науково-метричною базою Web of Science, індекс Хірша СумДУ також становив 34, (кількість публікацій – понад 1,6 тисячі, а їх цитувань – близько 9,5 тисячі). Університет традиційно займає високі позиції серед українських вишів та наукових установ у науково-метричних ранжуваннях за показниками публікаційної активності, якості публікацій та інтенсивності їх цитувань у Google Scholar, Scopus, та Web of Science.

Кадрова політика та механізми її реалізації визначаються Перспективним планом роботи з кадрового забезпечення діяльності та іншими документами нормативної бази системи управління якістю діяльності університету, визначають стратегію розвитку кадрового потенціалу та формування кадрового резерву, і якими формалізовано: процедури та вимоги до компетентності викладачів, систему мотивації професорсько-викладацького складу, систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації викладачів тощо.

Процедури та критерії визначення відповідної кваліфікації, фахового рівня, результатів діяльності професорсько-викладацького складу деталізовані у Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДУ та укладення з ними трудових договорів

(контрактів). Цей Порядок передбачає оцінку ефективності роботи у попередній період, у тому числі, відповідно до вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та диференціює терміни дії наступного контракту. Відповідна інформаційна довідка відіграє роль аналога академічного кейсу викладача.

З метою активізації діяльності викладачів щодо забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності, поширення кращого досвіду, додаткової мотивації науково-педагогічних працівників в університеті запроваджено ряд конкурсів, у тому числі конкурс педагогічних інновацій, конкурс з застосування власних мобільних пристроїв в освітньому процесі, експеримент з апробації моделей змішаного навчання, конкурс «Кращий викладач очима студентів» та інші.

Підготовку бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) забезпечує випускова кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини медичного інституту СумДУ.

Завідувач кафедри – професор, доктор педагогічних наук Єжова Ольга Олександрівна. Професорсько-викладацький склад кафедри становить 9 викладачів, з них 1 (11,1%) – доктори наук, професори, 4 (44,5 %) – кандидати наук, доценти, 3 (33,3 %) – кандидати наук, 1 (11,1%) – магістр фізичної реабілітації.

У підготовці бакалаврів задіяні науково-педагогічні працівники, які мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень професійної та наукової активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів, перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов.

Відповідно до Ліцензійних вимог в медичному інституті створено групу забезпечення зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація). До її складу входять: Єжова Ольга Олександрівна (керівник групи забезпечення) – доктор педагогічних наук, професор, відповідає 11 показникам п.30 ЛУ (1, 2, 3, 5, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 18); Бріжата Ірина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, відповідає 8 показникам п.30 ЛУ (2, 3, 5, 8, 13, 14, 16, 18); Ситник Ольга Андріївна – кандидат біологічних наук, доцент, відповідає 8 показникам п.30 ЛУ (1, 2, 3, 5, 13, 14, 16, 18); Воропаєв Дмитро Сергійович – магістр з фізичної реабілітації, кандидат психологічних наук, відповідає 6 показникам п.30 ЛУ (1, 3, 5, 6, 16, 17); Ольховик Аліна Віталіївна – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, відповідає 5 показникам п.30 ЛУ (1, 2, 3, 14, 16); Степаненко Олександр Сергійович – магістр з фізичної реабілітації, відповідає 4 показникам п.30 ЛУ (6, 14, 16, 17, 18); Завадська Марина Миколаївна – магістр з фізичної реабілітації, кандидат біологічних наук, відповідає 4 показникам п.30 ЛУ (2, 3, 6, 13).

Склад групи забезпечення зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) сформовано з науково-педагогічних працівників, які працюють в університеті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності. Частка тих, хто має науковий ступінь або вчене звання складає 85,7 %, а частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора складає 14,3 % (розрахунок зроблено для

найвищого рівня бакалавра, за яким фактично проводиться освітня діяльність за даною спеціальністю).

Регулярно та своєчасно проводиться підвищення кваліфікації викладачів у відповідності зі складеними та затвердженими планами. За останні п'ять років усі викладачі кафедри підвищили свою кваліфікацію шляхом захисту кандидатських дисертацій, стажування в інших ЗВО, організаціях та проходження курсів підвищення кваліфікації. Так, заплановано підвищення кваліфікації у 3-х осіб за останні п'ять років, пройшли підвищення кваліфікації у формі стажування 4 осіб та курсів – 2 осіб, захист кандидатської дисертації – 1 особа – Ольховик Аліна Віталіївна (Тема кандидатської дисертації: «Фізична реабілітація студентів спеціальної медичної групи із захворюванням на вегето-судинну дистонію за змішаним типом» (2015 р.). Підвищення кваліфікації викладачів здійснюється також шляхом стажування за кордоном: Польща, Краків – Єжова О.О.; лютий 2016; Польща, Кочице, Академія імені Яна Длугоша, Інститут гуманітарно-природничий – Ситник О.А., Воропаєв Д.С., листопад 2018; Польща, Новий Сонч, Вища школа бізнесу – Національний Університет, – Ольховик А.В., червень 2018; Польща, Варшава, Університет фізичного виховання ім. Юзефа Пілсудського у Варшаві – Ситник О.А., травень 2019; проходження міжнародних сертифікованих курсів: Львів, Український католицький університет – Воропаєв Д.С., 2018.

Експертна комісія перевірила книгу наказів з кадрових питань (особового складу) та основної діяльності, оригінали трудових книжок, дипломи про вищу освіту, атестати доцентів, професорів, дипломи кандидатів наук, докторів наук та свідоцтва про підвищення кваліфікації. Принципових зауважень немає.

Висновок

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок про повну відповідність кадрового складу викладачів, які здійснюють підготовку бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) акредитаційним вимогам та Ліцензійним умовам.

5. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Університет повністю забезпечений матеріально-технічною базою для якісного здійснення освітньо-наукової діяльності. СумДУ має на своєму балансі належно обладнані навчальні корпуси, інформаційно-бібліотечний корпус, конгрес-центр, 8 власних гуртожитків та гуртожиток-готель, університетську клініку, 5 окремих спорткомплексів, більше 20 об'єктів громадського харчування, позаміський спортивно-оздоровчий центр, інфраструктуру забезпечення культурно-мистецького розвитку, а також споруди та відповідну інфраструктуру наукового, адміністративно-господарського, побутового, рекреаційного та виробничого призначення.

Заняття здійснюються у 63 лекційних аудиторіях (від 40 до 192 посадкових

місць), 178 аудиторіях для групових занять, 102 навчальних лабораторіях, 78 класах комп'ютерного навчання, 30 спортивних та тренувальних залах, а також у 2 плавальних басейнах та реабілітаційному басейні, на 2 обладнаних стадіонах та на 10 спортивних майданчиках.

Постійно збільшується аудиторний фонд із креативним простором, створюються навчально-тренувальні центри та приміщення «вільного» перебування та самостійної роботи студентів у позанавчальний час. Створюються умови всеохоплюючого «простору інтернаціоналізації», а саме – оформлення кампусів, інформаційні стенди, двомовні покажчики (українською та англійською мовами) тощо. Забезпечено заходи з безбар'єрного доступу для осіб з особливими потребами до усіх університетських споруд.

Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу в СумДУ на одиницю фактичного контингенту здобувачів вищої освіти у 2018/2019 навчальному році становить 3,1 кв. метра на одного здобувача (без урахування змінності занять).

Аудиторії та лабораторії університету обладнані аудіовізуальною апаратурою та необхідним обладнанням та устаткуванням для здійснення освітнього процесу. Забезпеченість навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням складає 49% при нормі Ліцензійних умов не менше 30%. Безпосередньо освітній процес зі спеціальності Фізична терапія, ерготерапія (227 Фізична реабілітація) здійснюється у 19-ти навчальних аудиторіях та лабораторіях, у яких використовується 6 одиниць мультимедійного обладнання. Таким чином, забезпеченість навчальних аудиторій кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини мультимедійним обладнанням становить 32 % (кількість мультимедійного обладнання 6 шт. / кількість навчальних аудиторій, в яких використовується дане обладнання 19 ауд. = 32%).

Випускаюча кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини розташована у корпусі університетської клініки, і на 100% забезпечена спеціалізованими лабораторіями, залами та кабінетами для освітнього процесу та наукової діяльності (16 спеціалізованих аудиторій, розрахованих на лабораторні заняття з групою до 15 осіб). Серед спеціалізованих аудиторій: два зали кінезіотерапії, два кабінети масажу, зала терапевтичних вправ, два тренажерних зали, зала фітнесу, кабінет ароматерапії, оздоровчо-реабілітаційний аква-центр, кабінет функціональної діагностики, кабінет спортивної медицини, три фізіотерапевтичних кабінети, вертебологічний кабінет. У спеціалізованих аудиторіях зосереджено необхідне лабораторне обладнання, що дозволяє в повній мірі опанувати дисципліни, що включені до навчального плану бакалавра.

Університет використовує 9 власних гуртожитків (у тому числі гуртожиток-готель) і забезпечує місцями у гуртожитках усіх студентів, що потребують їх. Житлова площа на одного студента у гуртожитках становить 7,2 кв.м., що повністю відповідає вимогам СНіП та ДБН України.

Комплекс громадського харчування базового закладу вищої освіти має потужність близько 1,3 тисячі місць. Кількість відвідувачів з урахуванням

змінності занять на одне місце у власних їдальнях та буфетах становить 4,9, що відповідає нормативам ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти».

Студенти та співробітники мають широкі можливості для організації дозвілля та розвитку мистецьких здібностей у галузі вокального, музичного, хореографічного, театрального, кіно- та фотомистецтва, літератури. Наявні актові зали, конференц-зали, мистецькі студії та території арт-простору закладу освіти дають можливість проводити не лише усі необхідні масові заходи, але і забезпечувати численні заходи регіонального та місцевого рівнів. Працюють гуртки, клуби та творчі студії з культурно-мистецької роботи.

В університеті створена потужна база для розвитку фізичного виховання і спорту. Функціонують понад 40 спортивних споруд, на базі яких можуть одночасно займатись понад 5 тисяч осіб. Діють сучасний легкоатлетичний манеж, який має статус центру олімпійської підготовки, 2 плавальні басейни, лижна та водно-веслувальна бази, стадіони та обладнані спортмайданчики, тенісні корти, стрілецькі тири та майданчики для стрільби, шейпінг-центр, фітнес-центри, обладнані спортивні, тренажерні та тренувальні зали. Фізичним вихованням за розкладом аудиторних занять студенти займаються за 14 видами спорту. У позанавчальний час діють спортивні секції з 36 видів спорту. Для осіб з особливими потребами проводяться заняття з адаптивної лікувально-фізичної культури у спеціалізованих залах, у тому числі залах кінезотерапії та фізичної реабілітації.

Діють позаміський спортивно-оздоровчий центр, на базі якого влітку працює дитячий оздоровчий центр, університетська клініка зі спеціалізованим реабілітаційним басейном, томографічним центром, фізіотерапевтичним та іншими відділеннями, а також медичний пункт з необхідними спеціалізованими кабінетами.

Висновок

Матеріально-технічна база, площа навчальних та службових приміщень, укомплектованість спеціалізованих аудиторій необхідним устаткуванням та обладнанням в достатній кількості, забезпеченість мультимедійним обладнанням забезпечує високий рівень освітнього процесу та відповідає діючим Державним вимогам акредитації та Ліцензійним умовам.

6. Інформаційне забезпечення освітнього процесу

СумДУ характеризується високим рівнем інформаційної діяльності, що, у тому числі, підтверджується позиціонуванням у групі лідерів української вищої освіти за визначенням міжнародних рейтингів Webometrics World University Rankings та UniRank University Ranking. В університеті створена єдина інтегрована інформаційна система, котра формує сучасне науково-освітнє середовище. Зокрема, діють такі сервіси як особисті електронні кабінети викладачів та здобувачів вищої освіти.

В університеті добре налагоджена система бібліотечно-інформаційного

забезпечення. До усіх складових бібліотечно-інформаційної системи навчально-наукового комплексу університету доступ здійснюється за єдиним читацьким квитком. До послуг читачів 49 бібліотек та бібліотечних пунктів, більшість з яких мають читальні зали, в тому числі обладнані автоматизованими робочими місцями для роботи з матеріалами електронної бібліотеки, електронного репозитарію університету та навчально-науковими інформаційними базами даних. Загальна кількість читальних залів базового закладу вищої освіти становить 21 одиницю сумарною потужністю 906 посадкових місць.

Єдиний бібліотечний фонд становить 3,1 млн. примірників з 401 тис. найменувань. Щорічно до фонду бібліотеки надходить понад 29 тис. примірників з 31 тис. найменувань. Передплачується 186 назв періодичних видань. Вітчизняні та зарубіжні періодичні видання з відповідної галузі знань, які є в бібліотеці університету та читальних залах відповідають потребам даної спеціальності.

Експертна комісія пересвідчилася, що забезпечення освітнього процесу навчально-методичною літературою задовольняє сучасним вимогам. Значну частину навчально-методичної літератури складають навчальні посібники та підручники з грифом МОН України, монографії, конспекти лекцій, електронні інформаційні ресурси, які розроблені викладачами кафедри, фахові періодичні видання. Зокрема, за останні п'ять років викладачами випускаючої кафедри видано 2 монографії, 8 посібників, 6 наукових публікацій у періодичних виданнях, які включено до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, рекомендованих МОН. Рівень забезпеченості навчальною, навчально-методичною, довідковою літературою дисциплін навчального плану складає 100 %.

В університеті діє власна видавничо-поліграфічна база (працюють друкарня, редакційно-видавничий відділ, редакції періодичних видань університету). Послугами видавництва користуються усі структурні підрозділи університету та сторонні замовники друкованої продукції.

Система електронного навчання університету забезпечує доступ до матеріалів українською та мовами Євросоюзу, розроблено понад 1,8 тис. віртуальних тренажерів та інтерактивних демонстрацій, більше 155 тис. тестових завдань, близько 800 відеоматеріалів та інших складових e-learning. Діє платформа «MiX» для використання технологій електронного навчання для студентів денної та заочної форм підготовки.

Електронний репозитарій СумДУ, який містить понад 65 тисяч документів, є національним лідером та входить до Топ-350 світового рейтингу Ranking Web of Repositories (за останні 5 років - понад 14 млн. завантажень документів користувачами зі 159 країн світу). Він виконує місію накопичення, систематизації, зберігання, довготривалого відкритого доступу та поширення у світовому науковому середовищі інтелектуальних надбань професорсько-викладацького складу університету.

Політика відкритого доступу реалізується через веб-систему СумДУ, інформаційна модель якої складається з понад 250 сайтів з актуальним контентом, у тому числі англійською, німецькою, французькою та іншими

мовами світу та 7 інформаційними сервісами. Щодня її ресурси використовують близько 2 тисяч унікальних користувачів, 20% яких – з інших країн.

Високий рівень прозорості та публічності інформації забезпечується через її регулярне оприлюднення та оновлення, а також через об'єктивність кількісних та якісних характеристик діяльності СумДУ, відкритість доступу до інформаційних ресурсів, у тому числі освітніх.

Висновок

Інформаційне забезпечення кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини Сумського державного університету повністю відповідає вимогам Ліцензійних умов.

7. Наукова діяльність та міжнародні зв'язки

Викладачі випускаючої кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини беруть активну участь у міжнародних, міжвузівських конференціях, семінарах, мають та налагоджують науково-професійні зв'язки з представниками країн близького та далекого зарубіжжя, публікують свої роботи у міжнародних виданнях, що входять до наукометричної бази даних Web of Science Core Collection. Все це сприяє якісній підготовці студентів.

Наукова діяльність випускаючої кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини здійснюється на основі тісної взаємодії науково-педагогічних працівників кафедри та Науково-методичного Центру спортивної медицини, який очолює доктор медичних наук, професор Атаман Юрій Олександрович, член підкомісії з фізичної терапії, ерготерапії науково-методичної комісії з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України, Університетської клініки Сумського державного університету, клінічних кафедр медичного інституту, науковців інших закладів вищої освіти щодо покращенню якості підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії. Наприклад, на кафедрі плануються спільні наукові дослідження з кінезіології під керівництвом А.Вейна (Естонія, Тартуський університет), виконано спільне дослідження з польськими колегами щодо стану здоров'я українських та польських студентів-медиків (стаття надрукована у польському виданні *Przegląd epidemiologiczny*).

На кафедрі виконується науково-дослідна робота з теми «Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в умовах медичних ВНЗ» № держреєстрації 0116U005660.

Протягом останніх років на кафедрі склалися наукові напрямки:

- Теорія і практика професійної підготовки фахівців з фізичної терапії;
- Фізична терапія осіб з порушеннями і дисфункціями нервової системи;
- Фізична терапія осіб з діабетом 2 типу.

Значну увагу колектив кафедри приділяє науковій роботі зі студентами. Працює студентський науковий гурток, члени якого залучаються до роботи над розробкою наукових напрямків кафедри, беруть участь у виконанні планових

НДР при проведенні експериментальних робіт, в теоретичних дослідженнях, є авторами та співавторами 29 наукових статей, доповідей та тез доповідей. Студенти беруть активну участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Викладачі кафедри регулярно беруть активну участь у роботі і щорічно виступають з доповідями на науково-теоретичних та науково-практичних, всеукраїнських та міжнародних конференціях: «Сучасні проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання, здоров'я і професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту» (Київ, 2015); Здоров'я людини: теорія і практика (Суми, 2017), Сучасна вища освіта: проблеми та перспективи (Вінниця, 2017), Перспективні напрямки сучасної науки та освіти (Слов'янськ, 2017), Topical issues of theoretical and clinical medicine (Sumy, 2018); Актуальні проблеми фізичного виховання та спорту на сучасному етапі (Чернігів, 2016), Зміст і технології навчання у неперервній професійній освіті (Глухів, 2017); Актуальні проблеми медичного забезпечення спорту високих досягнень (Суми, 2018); Quality of Life in Interdisciplinary Approach (Кошице, Польща, 2018); Молода спортивна наука України (Львів, 2017); Рекреація, фізичне терапія, туризм: досвід, проблеми, перспективи (Херсон, 2018); Здоров'я, фізичне виховання і спорт (Київ, 2018); IV Всеукраїнський з'їзд фахівців із спортивної медицини та лікувальної фізкультури – «Сучасні досягнення спортивної медицини, фізичної та реабілітаційної медицини-2019» (Дніпро, 2019) тощо.

Викладачі оприлюднюють результати своїх наукових досліджень шляхом публікацій у міжнародних виданнях: Georgian medical news (Бріжата І.А. Особенности синдрома ранней реполяризации желудочков у профессиональных атлетов в зависимости от наличия признаков гипертрофии сердца); Przegląd epidemiologiczny (Єжова О.О. Positive health behaviours among Polish and Ukrainian medical students in the context of chronic diseases), Acta Balneologica (Єжова О.О. Impact of the multimodal physical program on the endothelium function in diabetic patients with obesity). Єжова О.О. є членом міжнародної редакційної колегії журналу Acta Balneologica (Польща), що входить до наукометричної бази даних Web of Science Core Collection.

Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини бере участь у міжнародному проекті Еразмус+ «Інноваційна реабілітаційна освіта – впровадження магістерських програм в Україні (REHAB)» (2018-2021 рр.).

Викладачами випускаючої кафедри встановлені тісні наукові зв'язки з науковцями різних вищих навчальних закладів та інститутів: University of Tartu, Institute of Physics (Естонія), Варшавський медичний університет (Польща), Латвійська академія спортивної педагогіки (Латвія), Литовський університет спорту (Литва), Університет фізичного виховання ім. Юзефа Пілсудського у Варшаві (Польща). З Тартуським університетом та Варшавським медичним університетом проводяться спільні наукові дослідження, в Університеті фізичного виховання ім. Юзефа Пілсудського, Латвійській академії спортивної педагогіки, Литовського університету спорту – проводяться семінари, круглі

столи, зустрічі, консультації щодо покращення якості освіти фізичних терапевтів.

Висновок

Випускаюча кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини має розгалужені зв'язки з зарубіжними університетами та установами.

Наукова робота випускаючої кафедри забезпечує зростання наукового потенціалу та відповідає вимогам акредитації.

8. Якість підготовки випускників

Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності на кафедрі фізичної реабілітації та спортивної медицини базується на засадах Законів України «Про вищу освіту» та «Про освіту», Стандартів та рекомендацій забезпечення якості у європейському просторі (ESG 2015) та кращих європейських практиках. Контроль за якістю підготовки випускників здійснюється у формі контрольних зрізів, перегляду і оновлення змісту фахової підготовки, консультацій з представниками Ради роботодавців тощо. Безперервна реалізація системи забезпечення якості є ключовим пріоритетом розвитку університету та забезпечення високого рівня його конкурентоспроможності у світовому освітньо-науковому просторі. Університет приймає активну участь у грантових проектах відповідної спрямованості, у тому числі був визначений координатором від України у грантовому проекті Erasmus+ QUERE «Система забезпечення якості освіти у Україні: розвиток на основі стандартів та кваліфікацій».

В університеті на системній основі запроваджено щосеместрові опитування студентів щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін, що здійснюється на принципах забезпечення інформаційних умов для формування цілісного уявлення про якість викладання дисциплін в університеті та формування інформаційного забезпечення аналізу якості викладання дисциплін та вироблення управлінських рішень щодо її підвищення.

Вжиті відповідні заходи щодо формування та впровадження принципів академічної доброчесності. З метою сприяння академічній доброчесності у структурі інституційного репозитарію СумДУ створені відкрита колекція та електронний архів кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти. Також напрацьована необхідна нормативна база та постійно діюча система заходів щодо запобігання проявам корупції, зловживань, а також виявлення, профілактики та попередження «неформальних» взаємовідносин викладачів та студентів.

Одним із елементів системи забезпечення якості освітньої діяльності є проведення ККР. Аналіз результатів виконання ККР з відповідних дисциплін навчального плану бакалаврів освітньо-професійної програми «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) (таблиця 8.1) свідчить про належний рівень знань студентів. Аналізуючи результати ККР

та при безпосередній перевірці контрольних завдань з дисциплін фахової підготовки студентів, експертна комісія дійшла висновку, що показники якості навчання в цілому відповідають визначеним при перевірці викладачами кафедри. Експертна комісія дійшла висновку, що успішність виконання студентами контрольних робіт з дисциплін професійної підготовки складає 100 %, а показник якості виконання завдань становить 61,26 %, що відповідає Державним вимогам акредитації. Покращення результатів ККР з дисципліни «Фізична реабілітація в ортопедії» комісія пов'язує з підготовкою випускників до державних екзаменів.

Проаналізувавши результати виконання ККР з дисциплін циклу загальної підготовки, проведених випусковою кафедрою в процесі самоаналізу, експертна комісія дійшла висновку, що успішність виконання студентами контрольних робіт з дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки складає 100%, з природничо-наукової – 100%, а показник якості виконання завдань з дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки становить 56,64%, з природничо-наукової – 58,29%, що відповідає Державним вимогам акредитації.

Під час акредитаційної експертизи вибірково було перевірено 5 курсових робіт бакалаврів. Рівень виконання курсових робіт відповідає вимогам, що пред'являються до даного роду робіт. Тематика робіт відповідає державному стандарту спеціальності та дисциплінам професійної підготовки.

Результати експертизи рівня і якості виконання курсових робіт та кваліфікаційних робіт бакалаврів свідчать про досить високу їх здатність самостійно вирішувати професійні задачі у сфері фізичної терапії із застосуванням інноваційних й інформаційних технологій та успішно їх реалізовувати у професійній діяльності.

Висновок

Аналіз результатів виконання ККР з дисциплін циклу професійної підготовки, а також результатів захисту курсових та кваліфікаційних робіт свідчить, що якість підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) відповідає державним вимогам акредитації.

Таблиця 8.1 – Зведені результати виконання комплексних контрольних робіт студентами за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) на першому (бакалаврському) рівні у Сумському державному університеті (експертиза).

№	Дисципліна	Група	Кіль- кість студентів в групі	Виконув али ККР		Одержали оцінки при акредитаційній експертизі								Абсолютна успішність, %	Лкція навчання, %	Середній бал	Самоаналіз			Розбіжність		
				Кіль- кість	%	5		4		3		2					Успішні- сть, %	Лкція, %	Середній бал	Успішні- сть, %	Лкція, %	Середній бал
Цикл професійної підготовки																						
1	Фізична реабілітація в ортопедії	ФР-502-6	24	24	100	3	12,5	19	79,17	2	8,33	0	0	100	91,67	4,04	100	73,08	3,88	0	+18,59	+0,16
2	Фізіологія фізичних вправ	ФР-601, ФР-602-7, ФР-603	63	63	100	14	22,22	19	30,16	30	47,62	0	0	100	52,38	3,75	100	52,11	3,79	0	+0,27	-0,04
3	Фізична реабілітація в неврології	ФР-502-6	24	24	100	4	16,67	9	37,5	11	45,83	0	0	100	54,17	3,71	100	61,54	3,85	0	-7,37	-0,14
	Всього за циклом		111	111	100	21	18,92	47	42,34	43	38,74	0	0	100	61,26	3,8	100	58,54	3,82	0	+2,72	-0,02

Голова експертної комісії

д.філос.н., професор

Експерт

д.мед.н., доцент

Ректор

Сумського державного університету

С.Ю. Путров

П.В. Яворський

А.В. Васильєв

С.Ю. Путров

Голова експертної комісії

9. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи по їх усуненню

Зауважень та приписів контролюючих органів, що здійснюють контроль за дотриманням ліцензійних умов, а також скарг юридичних і фізичних осіб щодо освітньої діяльності навчального закладу зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) з моменту ліцензування *не було*.

10. Загальні висновки експертної комісії

Випускаюча кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини СумДУ має достатній навчально-методичний та науковий потенціал, висококваліфікований професорсько-викладацький склад, достатнє матеріально-технічне та інформаційне забезпечення, що гарантує якісний рівень підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація). Підготовка фахівців здійснюється з урахуванням особливостей регіону та на базі вивчення потреб установ та закладів охорони здоров'я у фахівцях цього напрямку.

Освітній процес побудовано на базі оволодіння студентами широким колом професійних компетентностей та компетенцій. Усі дисципліни навчального плану мають відповідне навчально-методичне забезпечення, яке охоплює робочі програми, лекційний матеріал, методичні матеріали, підручники, посібники та необхідну кількість навчально-методичної літератури, що постійно оновлюється. Кафедра здійснює активну співпрацю зі всіма структурними підрозділами університету, які беруть участь у підготовці бакалаврів та сучасні інформаційні технології. Інноваційні технології, як результат наукових досліджень кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини, включаються до освітнього процесу.

Наукова та педагогічна кваліфікація кадрового складу кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини забезпечує освітній процес на рівні вимог нормативних документів. Викладачі, що забезпечують викладання лекційних годин з дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей мають наукові ступені докторів або кандидатів наук з досвідом роботи за фахом. Постійно здійснюється оновлення педагогічного складу кафедри шляхом залучення до викладання молодих спеціалістів.

Наявні навчальні площі, обладнання, устаткування спеціалізованих кабінетів та комп'ютерних лабораторій, фонд і читальні зали бібліотеки, побутова база дозволяють забезпечити необхідні умови для проведення освітнього процесу та науково-методичної роботи на належному рівні, відповідно до вимог інструктивних і нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

На підставі матеріалів, поданих на акредитацію кафедрою фізичної реабілітації та спортивної медицини Сумського державного університету, та перевірки результатів діяльності на місці, експертна комісія дійшла висновку, що освітньо-професійна програма «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація), кадрове, навчально-методичне, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення загалом відповідають

встановленим вимогам до зазначеного рівня вищої освіти і можуть забезпечити державну гарантію якості освіти.

Вважаємо за необхідне висловити зауваження та пропозиції, які не входять до складу обов'язкових і не впливають на рішення про акредитацію, але дозволять поліпшити якість підготовки здобувачів.

Рекомендувати керівництву Сумського державного університету звернути увагу на наступне:

- продовжити роботу щодо проходження стажування та підвищення кваліфікації викладачів у провідних вітчизняних і зарубіжних закладах освіти;
- продовжувати оновлення спеціалізованих лабораторій, кабінетів кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини сучасним обладнанням професійного спрямування;
- розширювати бібліотечний фонд навчально-методичної літератури з фахових дисциплін зазначеної спеціальності зарубіжними виданнями;
- оновити програми клінічних практик і привести у відповідність до нового державного стандарту спеціальності;
- підвищити ефективність профорієнтаційної роботи з потенційними абітурієнтами, в тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій;
- розглянути можливість залучення іноземних громадян до навчання на спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія.

На підставі вказаного вище, експертна комісія МОН України зробила висновок про можливість акредитації освітньо-професійної програми «Фізична терапія» зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація) за освітнім ступенем бакалавр.

Голова експертної комісії
д.філос.н., професор

С.Ю. Путров

Експерт
д.мед.н., професор

П.В. Яворський

Дата «12» червня 2019 року

“З експертними висновками ознайомлений”

Ректор Сумського державного університету.
к.т.н., професор

А.В. Васильєв

Голова експертної комісії

С.Ю. Путров

**Дотримання нормативних вимог
щодо якісних характеристик підготовки бакалавра
за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія»
зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація)
у Сумському державному університеті**

Якісні характеристики підготовки бакалавра			
Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	відповідає
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	відповідає
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	відповідає
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконанні контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконанні контрольні завдання (оцінки "5" і "4"), %	50	56,64	+6,64
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконанні контрольні завдання, %	90	100	+10
2.2.2. Якісно виконанні контрольні завдання (оцінки "5" і "4"), %	50	58,29	+8,29
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконанні контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконанні контрольні завдання (оцінки "5" і "4"), %	50	61,26	+11,26
3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	-	+	відповідає

1	2	3	4
3.1.2 Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях; участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	-	+	відповідає

Голова експертної комісії
д.філос.н., професор

С.Ю. Путров

Експерт
д.мед.н., доцент

П.В. Яворський

Ректор
Сумського державного університету

А.В. Васильєв

Голова експертної комісії

С.Ю. Путров

ДЕКЛАРУВАННЯ
виконання вимог Ліцензійних умов
проведення освітньої діяльності у сфері вищої освіти
зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (Фізична реабілітація)
за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія»
за першим (бакалаврським) рівнем
у Сумському державному університеті

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за першим (бакалаврським) рівнем	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
КАДРОВІ ВИМОГИ щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Наявність групи забезпечення провадження освітньої діяльності з науково-педагогічних та наукових працівників, які працюють за основним місцем роботи, здійснюють освітній процес за відповідною спеціальністю та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної іншої групи забезпечення у поточному семестрі:	+	+	-
1) достатність чисельності групи – у розрахунку на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти усіх рівнів, курсів та форм навчання (для дистанційної форми – не більше 60 здобувачів)	+	+	-
2) частка тих, хто має науковий ступінь та / або вчене звання (встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично проводиться освітня діяльність за відповідною спеціальністю: не менше 20% для рівнів молодшого бакалавра та молодшого спеціаліста (до 01.09.2019 р. з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію), 50% – бакалавра, 60% – магістра, доктора філософії)	50	85,7	+35,7
3) частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та / або вчене звання професора (встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично проводиться освітня діяльність за відповідною спеціальністю: не менше 10% для рівня бакалавра, 20% – магістра, 30 % – доктора філософії)	10	14,3	+4,3
2. Здійснення освітнього процесу науково-педагогічними та науковими працівниками, які мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два	не менше чотирьох видів та	відповідає	відповідає

Голова експертної комісії

С.Ю. Путров

1	2	3	4
роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням видів та результатів, перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов	результатів підпунктів 1—18 пункту 30 Ліцензійних умов		
3. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	відповідає
<u>Примітки:</u> Види і результати професійної діяльності особи за спеціальністю, яка застосовується до визнання кваліфікації, відповідної спеціальності (п.30 Ліцензійних умов): 1) наявність за останні п'ять років наукових публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection; 2) наявність не менше п'яти наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України; 3) наявність виданого підручника чи навчального посібника або монографії; 4) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня; 5) участь у міжнародних наукових проектах, залучення до міжнародної експертизи, наявність звання "суддя міжнародної категорії"; 6) проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін іноземною мовою в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік; 7) робота у складі експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН або галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або Акредитаційної комісії, або їх експертних рад, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН/зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради/науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої освіти МОН; 8) виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України, або іноземного рецензованого наукового видання; 9) керівництво школярем, який зайняв призове місце III-IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів, II-III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів — членів Національного центру "Мала академія наук України"; участь у журі олімпіад чи конкурсів "Мала академія наук України"; 10) організаційна робота у закладах освіти на посадах керівника (заступника керівника) закладу освіти/інституту/факультету/відділення (наукової установи)/філії/кафедри або іншого відповідального за підготовку здобувачів вищої освіти підрозділу/відділу (наукової установи)/навчально-методичного управління (відділу)/лабораторії/іншого навчально-наукового (інноваційного) структурного підрозділу/вченого секретаря закладу освіти (факультету, інституту)/відповідального секретаря приймальної комісії та його заступника; 11) участь в атестації наукових працівників як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради (не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад); 12) наявність не менше п'яти авторських свідоцтв та/або патентів загальною кількістю два досягнення; 13) наявність виданих навчально-методичних посібників/посібників для самостійної роботи студентів та дистанційного навчання, конспектів лекцій/практикумів/методичних вказівок/рекомендацій загальною кількістю три найменування;			

1	2	3	4
14) керівництво студентом, який зайняв призове місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або робота у складі організаційного комітету/журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком/проблемною групою; керівництво студентом, який став призером або лауреатом Міжнародних мистецьких конкурсів, фестивалів та проектів, робота у складі організаційного комітету або у складі журі міжнародних мистецьких конкурсів, інших культурно-мистецьких проектів; керівництво студентом, який брав участь в Олімпійських, Параолімпійських іграх, Всесвітній та Всеукраїнській Універсіаді, чемпіонаті світу, Європи, Європейських іграх, етапах Кубка світу та Європи, чемпіонаті України; виконання обов'язків тренера, помічника тренера національної збірної команди України з видів спорту; виконання обов'язків головного секретаря, головного судді, судді міжнародних та всеукраїнських змагань; керівництво спортивною делегацією; робота у складі організаційного комітету, суддівського корпусу; 15) наявність науково-популярних та/або консультаційних (дорадчих) та/або дискусійних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п'яти публікацій; 16) участь у професійних об'єднаннях за спеціальністю; 17) досвід практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років; 18) наукове консультування установ, підприємств, організацій протягом не менше двох років.			

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ

щодо матеріально-технічного забезпечення

1	Забезпеченість навчальними приміщеннями для проведення освітнього процесу (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів)	2,4	3,1	+0,7
2	Забезпеченість мультимедійним обладнанням в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	49	+19
3	Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
	1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	відповідає
	2) пунктів харчування	+	+	відповідає
	3) актового чи концертного залу	+	+	відповідає
	4) спортивного залу	+	+	відповідає
	5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає
	6) медичного пункту	+	+	відповідає
4	Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
5	Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання освітніх програм	+	+	відповідає

ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ

щодо навчально-методичного забезпечення

1	Наявність опису освітньої програми	+	+	відповідає
2	Наявність навчального плану	+	+	відповідає
3	Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає

	1	2	3	4
4	Наявність програм з усіх видів практичної підготовки до кожної освітньої програми	+	+	відповідає
5	Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	відповідає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо інформаційного забезпечення				
1	Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менше чотирьох найменувань	8	+4
2	Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відповідає
3	Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня / освітньо-наукова/ видавнича/ атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	відповідає
4	Наявність сторінки на офіційному веб-сайті закладу освіти англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту)	+	+	відповідає

Голова експертної комісії
д.філос.н., професор

С.Ю. Путров

Експерт
д.мед.н., доцент

П.В. Яворський

Ректор
Сумського державного університету

А.В. Васильєв

Голова експертної комісії

С.Ю. Путров